

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
(повна назва вищого навчального закладу)
Кафедра диференціальної і спеціальної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

(П.І.Б.)
2017__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методи наукових досліджень, аналіз та презентація результатів дослідження»

Рівень вищої освіти ___ третій_ Доктор філософії
Спеціальність _____ 053 «Психологія»
(код і назва спеціальності (тей)
Факультет психології та соціальної роботи

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни
**«Методи наукових досліджень, аналіз та презентація результатів
дослідження»**

Розробники: Родіна Наталія Володимирівна, доктор психологічних наук,
професор, завідувач кафедри диференціальної і спеціальної психології

Протокол № 9 від “13” травня 2019 р.

Завідувач кафедри
психології

Н. Родіна

Родіна Н.В.
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету психології та соціальної роботи:

Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

Голова НМК

[підпис]
(підпис)

(Кременчуцька М.К.)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № __ від. “ ____ ” вересня 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – 1 змістових модулів – 2 ІНДЗ* – _____ (вид завдання)	Галузь знань <u>05 - Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>053 Психологія</u> (код і назва) Спеціалізації: _____ (назва) Рівень вищої освіти: <u>Третій «Доктор філософії»</u>	Нормативна	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	-й
		<i>Лекції</i>	
		2 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		6 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		82 год.	год.
		у т.ч. ІНДЗ*: - год.	
Форма підсумкового контролю: іспит			

* – за наявності

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дати сучасні знання про процедурну стратегію проведення наукового дослідження, яка відповідає сучасним запитам науково-дослідної діяльності в узагальненні наукових і експериментальних даних.

Завдання

- ознайомити з процедурною стратегією проведення наукового дослідження.
- ознайомити з сучасними запитам науково-дослідної діяльності в узагальненні наукових і експериментальних даних.
- ознайомити з закономірностями наукової та практичної діяльності у професійному становленні.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

КСО. 10 - здатність до самостійної науково-дослідної діяльності, кваліфіковане узагальнення наукових і експериментальних даних, самостійна підготовка публікацій у вітчизняних та зарубіжних виданнях, патентування отриманих досягнень;

КСО. 11 – здатність до професійного спілкування іноземними мовами, зокрема англійською, із зарубіжними професійними партнерами; читати і осмислювати професійно орієнтовану та загальнонаукову іншомовну літературу, використовувати її у соціальній та професійній сферах;

КСО. 13– лідерство та автономність під час реалізації інноваційних проектів, презентації власних і колективних результатів професійної та науково-дослідної діяльності;

КЗН. 02 - розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних прав в сфері наукової діяльності;

КЗН. 03 - базові знання основ методології науки, закономірностей її розвитку, розуміння науки як системи знань, діяльності та соціального інституту, класифікації методів наукового знання;

КЗН. 04 - спроможність виконання наукових досліджень з застосуванням сучасних методологічних основ реалізації експерименту;

КЗН. 06 - базові знання в галузі сучасних інформаційних технологій; уміння використовувати програмні засоби і інтернет-ресурси з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу;

КЗН. 07 - готовність до пошуку обробці, аналізу та систематизації науково-технічної інформації з теми дослідження, вибору методик і засобів вирішення задачі;

КЗН. 08 - використовувати сучасні прилади і методики, організувати проведення експериментів і випробувань, проводити їх обробку і аналізувати результати.

КЗП. 05 - фундаментальні знання про системне моделювання психологічних феноменів як метод загальнонаукового рівня

КЗП. 12 - – здатність організувати та управляти експериментальною роботою групи психологів;

КСП. 07 - поглиблені знання теорії та практики розвитку особистісного потенціалу як засобу вирішення проблем в умовах високої конкуренції;

КСП. 10 – опанування сучасних підходів та основні принципи проведення психофізіологічних та психологічних досліджень із неінструментальної детекції неправдивої поведінки;

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

КСО. 10 - здатність до самостійної науково-дослідної діяльності, кваліфіковане узагальнення наукових і експериментальних даних, самостійна підготовка публікацій у вітчизняних та зарубіжних виданнях, патентування отриманих досягнень;

КСО. 11 – здатність до професійного спілкування іноземними мовами, зокрема англійською, із зарубіжними професійними партнерами; читати і осмислювати професійно орієнтовану та загальнонаукову іншомовну літературу, використовувати її у соціальній та професійній сферах;

КСО. 13– лідерство та автономність під час реалізації інноваційних проєктів, презентації власних і колективних результатів професійної та науково-дослідної діяльності;

КЗН. 02 - розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних прав в сфері наукової діяльності;

КЗН. 03 - базові знання основ методології науки, закономірностей її розвитку, розуміння науки як системи знань, діяльності та соціального інституту, класифікації методів наукового знання;

КЗН. 04 - спроможність виконання наукових досліджень з застосуванням сучасних методологічних основ реалізації експерименту;

КЗН. 06 - базові знання в галузі сучасних інформаційних технологій; уміння використовувати програмні засоби і інтернет-ресурси з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу;

КЗН. 07 - готовність до пошуку обробці, аналізу та систематизації науково-технічної інформації з теми дослідження, вибору методик і засобів вирішення задачі;

КЗН. 08 - використовувати сучасні прилади і методики, організовувати проведення експериментів і випробувань, проводити їх обробку і аналізувати результати.

КЗП. 05 - фундаментальні знання про системне моделювання психологічних феноменів як метод загальнонаукового рівня

КЗП. 12 - – здатність організувати та управляти експериментальною роботою групи психологів;

КСП. 07 - поглиблені знання теорії та практики розвиток особистісного потенціалу як засобу вирішення проблем в умовах високої конкуренції;

КСП. 10 – опанування сучасних підходів та основні принципи проведення психофізіологічних та психологічних досліджень із неінструментальної детекції неправдивої поведінки;

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методи наукових досліджень.

Тема 1. Основні вимоги до створення процедурної стратегії психологічної наукової діяльності. Теорія та методологія психологічних досліджень. Методологія системного аналізу у психологічних дослідженнях. Основні ознаки психологічного наукового дослідження. Системність, доказовість та теоретичність наукового дослідження. Класифікація та характеристика сучасних методів психологічних наукових досліджень. Поняття, зміст, мета і функції психологічного дослідження. Характерні особливості теоретичного дослідження у психології. Оглядовий тип теоретичного дослідження. Аналітичний тип теоретичного дослідження. Конструюючий тип теоретичного дослідження. Ідеалізація як вищий рівень теоретичного дослідження. Мета-аналіз як метод теоретичного дослідження у психології. Логіка та методологія наукового дослідження. Поняття системного, комплексного та цілісного підходу в психологічному науковому дослідженні. Загальнонаукові, часткові та спеціальні методи психологічного дослідження. Головні компоненти методики психологічного наукового дослідження. Емпіричні, логічні та теоретичні пізнавальні завдання психологічного наукового дослідження. Урахування у психологічних дослідженнях загальнолюдських цінностей, суспільних та державних виробничих інтересів.

Тема 2. Організаційні заходи в області реалізації запланованих науково-дослідних робіт. Моделювання основних процесів дослідження. Наукове пізнання і моделювання. Модель як метод описування системи. Класифікація сучасних системних методологічних підходів у моделюванні. Теорія систем в філософії. Системологія. Системний підхід в психології. «Тверда» та «м'яка» системні методології. Системна модель та вимоги до неї. Етапи системного моделювання. Характеристика процедурної стратегії у системному моделюванні психологічних феноменів. Верифікація моделей. Принципи вибору серед альтернативних моделей. Каузальні моделі. Побудова шляхових діаграм. Моделі класифікації, сегментації і асоціації. Від моделі до теорії. Створення психологічних теорій на основі системних моделей. Організація і проведення експерименту. Обробка результатів спостереження. Емпірична верифікація моделі дослідження. Аналіз і узагальнення даних дослідження. Визначення репрезентативності висновків. Співставлення результатів дослідження із теорією. Описовий дизайн емпіричного дослідження. Індуктивно-кореляційний дизайн емпіричного дослідження. Дедуктивно-кореляційний дизайн емпіричного дослідження. Експериментальний дизайн емпіричного дослідження. Дизайн емпіричного дослідження із розробки та апробації психотехнології. Комбінований дизайн емпіричного дослідження. План формульовального та констатувального експериментів.

Змістовий модуль 2. Аналіз та презентація результатів дослідження.

Тема 3. Проведення математичного аналізу емпіричних даних. Види і можливості математичного аналізу емпіричних даних у психологічних дослідженнях. Поняття змінної. Види змінних. Інтервальні (шкальні) змінні, їх характеристика та приклади. Порядкові (ординальні) змінні, їх характеристика та приклади. Номінальні змінні, їх характеристика та приклади. Характеристики нормального розподілу. Крива Гауса. Описові статистики в психологічних дослідженнях. Міри центральної тенденції. Міри розподілу змінних.

Взаємовідносини між змінними (взаємозв'язок, казуальність). Обмеження при проведенні статистичного аналізу. Статистична гіпотеза, її взаємовідношення з науковою гіпотезою. Поняття про статистичний критерій. Генеральна сукупність і вибірка. Особливості перевірки статистичних гіпотез. Статистична значущість критерію (р-рівень). Статистичні критерії, що використовуються при аналізі кореляційних / асоціативних взаємозв'язків. Статистичні критерії, що використовуються при аналізі причинно-наслідкових взаємозв'язків. Поняття про коефіцієнти кореляції Пірсона, тау Кенделла та Спірмена та умови їх застосування. Поняття про коефіцієнти асоціації Хі-квадрат та К Крамера, d Сомерса, Ета та умови їх застосування. Поняття про F-критерій та умови його застосування. Поняття про коефіцієнти лінійної регресії, порядкової, бінарної та мультиномінальної логістичної регресії та умови їх застосування. Сучасні статистичні програмні пакети та презентація отриманих експериментальних даних за допомогою сучасних комп'ютерних програм. Переклад, адаптація та психометричний аналіз опитувальників, які використовувались в дослідженні.

Тема 4. Узагальнення наукових і експериментальних даних. Реалізація результатів виконаного дослідження. Обробка даних дослідження та оформлення результатів. Форми відображення результатів наукового дослідження: повідомлення, доповіді, тези, статті, розділи до монографій, науково-методичні рекомендації, навчальні посібники, дисертації, монографії. Самостійна підготовка публікацій у вітчизняних та зарубіжних виданнях. Поняття про візуалізацію результатів психологічного дослідження. Переваги та недоліки використання таблиць як засобів візуалізації. Переваги та недоліки діаграм та графіків як засобів візуалізації. Багаторівневі таблиці та OLAP-куби. Принципи побудови гістограм, лінійних графіків, секторних діаграм, стовпчикових діаграм, коробчатих графіків, діаграм розсіювання, кореляційних плеяд, дендрограм, мозаїчних діаграм, дискових діаграм. Підгонка кривих як метод візуалізації нелінійних взаємовідносин. Принципи побудови хордових діаграм, словесних хмар, шляхових діаграм. Принципи візуалізації результатів регресійного аналізу. Поширені помилки при візуалізації результатів психологічного дослідження.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п	л	с		л	п	л	с
	/с	аб	р		/с	аб	р			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Методи наукових досліджень.										
Тема 1. Основні вимоги до створення	22	2			2					

процедурної стратегії психологічної наукової діяльності.										
Тема 2. Організаційні заходи в області реалізації запланованих науково-дослідних робіт.	22		2		20					
Разом за змістовим модулем 1	44	2	2		40					
Змістовий модуль 2. Аналіз та презентація результатів дослідження.										
Тема 3. Проведення математичного аналізу емпіричних даних.	24		2		22					
Тема 4. Узагальнення наукових і експериментальних даних.	22		2		20					
Разом за змістовим модулем 2	46		4		42					
ІНДЗ*										
Усього годин	90	2	6		82					

* – за наявності

5. Темі семінарських занять

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальнотеоретичні методи наукового дослідження	2
2	Психодіагностичні методи емпіричного дослідження	2
3	Методи математичного аналізу емпіричних даних	2

7. Теми лабораторних занять

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1	Написання реферату на запропоновану тему.	30
2	Підготувати та обґрунтувати методологічну основу та методи власного дисертаційного дослідження	26
3	Підготувати мануали психодіагностичних методик (5-7), які заплановано застосовувати у власному дослідженні.	26
	Разом	82

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

10. Методи навчання

Лекції, дискусії, презентації, доповіді.

11. Методи контролю

Перевірка конспектів лекцій та відвідування теоретичних та практичних занять. Оцінювання індивідуальної роботи у вигляді презентації та завершальний модульний контроль.

Критерії оцінювання:

1. Наявність конспекту лекцій	10
2. Відвідування теоретичних та практичних занять	8
3. Реферат	20
3. Індивідуальна робота у вигляді презентації	32
4. Підсумковий контроль	30

12. Питання для підсумкового контролю

1. Основні вимоги до створення процедурної стратегії психологічної наукової діяльності.
2. Теорія та методологія психологічних досліджень.
3. Методологія системного аналізу у психологічних дослідженнях.
4. Основні ознаки психологічного наукового дослідження.
5. Системність, доказовість та теоретичність наукового дослідження.
6. Класифікація та характеристика сучасних методів психологічних наукових досліджень.
7. Поняття, зміст, мета і функції психологічного дослідження.
8. Характерні особливості теоретичного дослідження у психології.

9. Оглядовий тип теоретичного дослідження.
10. Аналітичний тип теоретичного дослідження.
11. Конструюючий тип теоретичного дослідження.
12. Ідеалізація як вищий рівень теоретичного дослідження.
13. Мета-аналіз як метод теоретичного дослідження у психології.
14. Логіка та методологія наукового дослідження.
15. Поняття системного, комплексного та цілісного підходу в психологічному науковому дослідженні.
16. Загальнонаукові, часткові та спеціальні методи психологічного дослідження.
17. Головні компоненти методики психологічного наукового дослідження.
18. Емпіричні, логічні та теоретичні пізнавальні завдання психологічного наукового дослідження.
19. Урахування у психологічних дослідженнях загальнолюдських цінностей, суспільних та державних виробничих інтересів.
20. Організаційні заходи в області реалізації запланованих науково-дослідних робіт.
21. Моделювання основних процесів дослідження.
22. Наукове пізнання і моделювання.
23. Модель як метод описування системи.
24. Класифікація сучасних системних методологічних підходів у моделюванні.
25. Теорія систем в філософії. Системологія.
26. Системний підхід в психології. «Тверда» та «м'яка» системні методології.
27. Системна модель та вимоги до неї.
28. Етапи системного моделювання.
29. Характеристика процедурної стратегії у системному моделюванні психологічних феноменів.
30. Верифікація моделей.
31. Принципи вибору серед альтернативних моделей.
32. Каузальні моделі.
33. Побудова шляхових діаграм.
34. Моделі класифікації, сегментації і асоціації.
35. Від моделі до теорії.
36. Емпірична верифікація моделі дослідження.
37. Створення психологічних теорій на основі системних моделей.
38. Організація і проведення експерименту.
39. Обробка результатів спостереження.
40. Аналіз і узагальнення даних дослідження.
41. Визначення репрезентативності висновків.
42. Співставлення результатів дослідження із теорією.
43. Описовий дизайн емпіричного дослідження.
44. Індуктивно-кореляційний дизайн емпіричного дослідження.
45. Дедуктивно-кореляційний дизайн емпіричного дослідження.
46. Експериментальний дизайн емпіричного дослідження.
47. Дизайн емпіричного дослідження із розробки та апробації психотехнології.

48. Комбінований дизайн емпіричного дослідження.
49. План формульовального та констатувального експериментів за допомогою емпіричних методів дослідження.
50. Види контролю за дотриманням техніки безпеки і регламенту виконання робіт у психологічному дослідженні.
51. Проведення математичного аналізу емпіричних даних.
52. Види і можливості математичного аналізу емпіричних даних у психологічних дослідженнях.
53. Поняття змінної.
54. Види змінних.
55. Інтервальні (шкальні) змінні, їх характеристика та приклади.
56. Порядкові (ординальні) змінні, їх характеристика та приклади.
57. Номінальні змінні, їх характеристика та приклади.
58. Характеристики нормального розподілу. Крива Гауса.
59. Описові статистики в психологічних дослідженнях.
60. Міри центральної тенденції.
61. Міри розподілу змінних.
62. Взаємовідносини між змінними (взаємозв'язок, казуальність).
63. Обмеження при проведенні статистичного аналізу.
64. Статистична гіпотеза, її взаємовідношення з науковою гіпотезою.
65. Поняття про статистичний критерій.
66. Генеральна сукупність і вибірка.
67. Особливості перевірки статистичних гіпотез.
68. Статистична значущість критерію (p -рівень).
69. Статистичні критерії, що використовуються при аналізі кореляційних / асоціативних взаємозв'язків.
70. Статистичні критерії, що використовуються при аналізі причино-наслідкових взаємозв'язків.
71. Поняття про коефіцієнти кореляції Пірсона, тау Кенделла та Спірмена та умови їх застосування.
72. Поняття про коефіцієнти асоціації Хі-квадрат та К Крамера, d Сомерса, E та умови їх застосування.
73. Поняття про F -критерій та умови його застосування.
74. Поняття про коефіцієнти лінійної регресії, порядкової, бінарної та мультиномінальної логістичної регресії та умови їх застосування.
75. Сучасні статистичні програмні пакети та презентація отриманих експериментальних даних за допомогою сучасних комп'ютерних програм.
76. Переклад, адаптація та психометричний аналіз опитувальників, які використовувались в дослідженні.
77. Узагальнення наукових і експериментальних даних.
78. Реалізація результатів виконаного дослідження.
79. Обробка даних дослідження та оформлення результатів.
80. Форми відображення результатів наукового дослідження: повідомлення, доповіді, тези, статті, розділи до монографій, науково-методичні рекомендації, навчальні посібники, дисертації, монографії.

81. Самостійна підготовка публікацій у вітчизняних та зарубіжних виданнях.
82. Поняття про візуалізацію результатів психологічного дослідження.
83. Переваги та недоліки використання таблиць як засобів візуалізації.
84. Переваги та недоліки діаграм та графіків як засобів візуалізації.
85. Багаторівневі таблиці та OLAP-куби.
86. Принципи побудови гістограм, лінійних графіків, секторних діаграм, стовпчикових діаграм, коробчатих графіків, діаграм розсіювання, кореляційних плеяд, дендрограм, мозаїчних діаграм, дискових діаграм.
87. Підгонка кривих як метод візуалізації нелінійних взаємовідносин.
88. Принципи побудови хордових діаграм, словесних хмар, шляхових діаграм.
89. Принципи візуалізації результатів регресійного аналізу.
90. Поширені помилки при візуалізації результатів психологічного дослідження.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль		Модульний контроль 1	Модульний контроль 2	Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2				
8	10	20	32	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

Методичні розробки, презентації лекцій, конспект лекцій й список літератури.

15. Рекомендована література

Основна

1. Анастаси А. Урбина С. Психологическое тестирование. / А. Анастаси, С. Урбина – 7-е изд. – СПб.: Питер, 2005. – 688 с.
2. Белей М.Д., Тодорів Л.Д. Основи діагностичної психології / М.Д.Белей, Л.Д.Тодорів.– Івано-Франківськ, 2008. - 295с.
3. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика личности/ Бурлачук Л.Ф. – К., Здоровье, 1980. – 165с.
4. Бурлачук Л.Ф. Словарь – справочник по психологической диагностике./ Бурлачук Л.Ф. – СПб.: Питер, 2000. – 589с.
5. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика /Л.Ф. Бурлачук.- СПб: Питер, 2003.- 352 с.
6. Ганзен В.А. Теория и методология психологического исследования: практическое руководство / В.А. Газен, В.Д. Балин. – СПб.: СПбГУ, 1991. – 75с.
7. Готтсданкер Р. Основы психологического эксперимента. — М Изд-во МГУ, 1982. -464с.
8. Кэмпбелл Д. Модели экспериментов в социальной психологии и прикладных исследованиях. СПб.: Социально-психологический центр, 1996.- 391с.
9. Матейко Н.М. Основи психодіагностики: інструктивно-методичні матеріали до самостійної роботи. – ІваноФранківськ: Симфонія форте, 2013. – 80с.
10. Митина О. В. Основные идеи и принципы структурного моделирования / О.В. Митина // Ученые записки кафедры общей психологии МГУ / Под ред. Б. С. Братуся, Е. Е. Соколовой. - М.: Смысл, 2006. - С. 272 - 296.
11. Митина О.В. Факторный анализ для психологов / О.В. Митина, И.Б. Михайловская. – М.: Учебно-методический коллектор «Психология», 2001. – 169 с.
12. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики/ В.Ф.Моргун, І.Г.Тітов– К., «Слово». 2009. – 464с.
13. Основи психодіагностики / Ред. А.Г. Шмелев. – Р-н-Д., 1996.
14. Родіна Н.В. Психологія копінг-поведінки: системне моделювання : дис. докт. псих. наук :19.00.01 / Родіна Наталія Володимирівна. – Київ, КНУ імені Тараса Шевченка, 2013. – 504 с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/4098>
15. Родіна Н.В. Системні уявлення про копінг в парадигмі Марковських моделей / Н.В. Родіна // Стаття у фаховому виданні Освіта та розвиток обдарованої особистості. – 2014. - № 9-10 (28-29). – С. 28-31.
16. Родіна Н.В. Системно-параметрична модель формування копінг-поведінки / Н.В. Родіна // Інтернет-конференція «Пізнавальний та перетворювальний потенціал історичної психології як науки» (2 лютого-1 березня у м. Одеса, 2012), режим доступу: <http://forum.onu.edu.ua/index.php/topic,5064.0.html>.
17. Тощенко Ж. Т. Теоретические и прикладные проблемы исследования новых явлений в общественном сознании и социальной практике / Ж. Т. Тощенко // Социологические исследования. - 2010. - №7. - С. 3-6 .

18. Ханин Ю.Л. Стандартный алгоритм адаптации зарубежных опросных методов / Ю.Л. Ханин // Психологические проблемы предсоревновательной подготовки спортсменов к ответственным соревнованиям / ЛНИИФК; под ред. Ю.Я. Киселева. Л., 1977. С. 129-135.
19. Arbuckle J.L. AMOS 18.0 Users Guide / J.L. Arbuckle. - SPSS Inc., Chicago, Illinois, 2009. – 654 p.
20. Aspinwall L. G. Modeling cognitive adaptation: A longitudinal investigation of the impact of individual differences and coping on college adjustment and performance / L. G. Aspinwall, S. E. Taylor // Journal of Personality and Social Psychology. – 1992. - №63. - P. 989-1003.
21. Blalock H.M. Theory Construction: From Verbal to Mathematical Formulation / H.M. Blalock. - Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1969. – 180 p.
22. Browne M.W. Alternative ways of assessing model fit / M.W. Browne, R. Cudeck // Testing structural equation models / К.А. Bollen, J.S. Long. - Newbury Park, CA: Sage, 1993. – P. 136–162.
23. Hjelle, D.Ziegler. Personality Theories: Basic Assumptions, Research, and Applications 3th ed.: McGraw-Hill, 1992; СПб.: Питер Пресс, 1997
Терминологическая правка В.Данченко
К.: PSYLIB, 2006 <http://psylib.org.ua/books/hjelz01/index.htm>

Додаткова

1. Бітянова М.Р. Психолог у школі: зміст діяльності і технології / М.Р. Бітянова. – К.: Главник, 2007. – 160 с.
2. Волошина В.В., Волинська Л.В. Загальна психологія: Практикум: Нач. посіб./ В.В.Волошина, Л.В.Волинська. – К.: Каравела, 2010.
3. Галиновский С.А. Анализ типологии политических устройств при помощи параметрической ОТС / С.А. Галиновский // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия «Философия. Культурология. Политология. Социология». – 2010. – Т. 23 (62), № 2. - С. 217-221
4. Галян І.М. Психодіагностика/ І.М. Галян. – Київ, 2009. – 463 с.
5. Гільбух Ю.З. Учитель і психологічна служба школи/ Ю.Гільбух. – Київ, 1994. – 140с.
6. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 400с.
7. Кун Т. Структура научных революций. М.: «АСТ», 2003. — 605 с.
8. Загальна психологія: Підручник для студентів виш. навч. закладів / С.Д. Максименко, В.О. Зайчук та ін.: - К.: Форум, 2000- — 543 с.).
9. Матурана У. Древо познання / У. Матурана, Ф. Варела. – М.: Прогресс-Традиция, 2001. – 224 с.
10. Мерлин В.С. Очерк интегрального исследования индивидуальности / В.С. Мерлин. - М.: Педагогика, 1986. - 254 с.
11. Немов Р.С. Психологія: Учеб.для студ. высш.учеб.заведений. Кн 3: Психодіагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики/ Р.С. Немов. – М. Владос. – 640с.
12. Психодіагностика/за ред. Корольчука М.С., Осьодло В.І. – Київ: Ельга, 2004. – 399с.

13. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога в образовании/ Е.И.Рогов.– М., «ВЛАДОС», 1996. – 527с.
14. Уемов А.И. Основы формального аппарата параметрической общей теории систем / А.И. Уемов // Системные исследования. – М.: Наука, 1984. – С. 152-180.
15. Уёмов А.И. Системные аспекты философского знания.– Одесса: Негоциант, 2000.– 160 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. Даний ресурс містить максимально широкий спектр ключових текстів з психології, психогієни, філософії, релігії, культурології та ін. Режим доступу: <http://psylib.kiev.ua/>
2. Сайт факультету соціології та психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка представляє наукову фахову онлайн-бібліотеку, зокрема понад 20 повнотекстових електронних версій видань з психології. Режим доступу <http://www.socd.univ.kiev.ua/>
3. Інститут корекційної педагогіки і психології, м. Київ. Режим доступу www.ikpp.npu.edu.ua/index.php?limitstart
4. Сайт факультету Московського державного університету ім М.В.Ломоносова. В розділі «Наукова робота» розміщено монографії, статті співробітників університету. Режим доступу <http://www.psy.msu.ru/>
5. Перша українська електронна бібліотека підручників. Режим доступу <http://pidruchniki.com.ua/>
6. Електронна бібліотека. Режим доступу <http://www.info-library.com.ua/>
7. <http://www.odnb.odessa.ua>- [ОННБ імені М.Горького](#) та електронна бібліотека.
8. <http://www.nbu.gov.ua/> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського та електронна бібліотека.
9. <http://kspodn.onu.edu.ua/index.php/kunena/konferentsii-iipo> - Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Пізнавальний та перетворювальний потенціал історичної психології як науки».
10. «Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований» <http://www.rae.ru/upfs/> .